

2265 1. Beh. af Lovf. ang. Medd. af Conc. p. Anl. af forff. Sideb. t. de jydsk-fynske Statsb. 2266

man maa være enig i, at Byerne saavidt mulig maa være Knudepunkter, og at man derfor maa søge at føre Sidebanerne direkte til Byerne. At de Steder, hvor Sidebaner skulle knyttes til Hovedbanerne, maa først og fremmest være ved Byerne, derom have vi ogsaa hidtil været enige i vore Forhandlinger om Jernbanesager, og det er et Princip, der ogsaa har gjort sig gjældende i andre Lande, naar man har bestemt, hvilken Retning en Sidebane skal have, nemlig at man har ført den til Hovedbanen der, hvor der ligger en By, og ikke ved en lille betydningsløs Mellemstation. Det er i vedkommende Byers og derved i det hele Lands Interesse; thi imellem Byerne og Landet finder der en saadan Bevelvirkning Sted, at hvad der gavner Byen, selvsjælgelig ogsaa maa blive til Gavn for Landet. Jeg kan derfor ikke indse, at det vil være rigtigt at føre Banen fra Svendborg til en Mellemstation mellem Nyborg og Odense, men jeg kan være enig med det ærede Medlem for Odense (Octavius Hansen) i, at den maa føres direkte til denne By. Det er i alt Fald blevet sagt af flere ærede Talere, at den burde føres direkte til Odense, og det forekommer mig virkelig ogsaa, at dette er det Dnskeligste, saaledes som ogsaa Ministeren har foreslaaet. Men det Samme, som efter min Mening taler for at føre Banen direkte til Odense, taler for at føre Banen fra Grenaa direkte til Randers og ikke til Sinnerup, som det ærede Medlem for Aarhus (Mørk) foreslog, og som ganske vist paa mange Maader vilde skade og genere Farten paa Hovedbanen. Saavidt mig bekendt, er der ogsaa megen Grund til at antage, at der til den i Forslag bragte Linie er Koncessionsføgende, og jeg tror, det er væsentlig Udsigten hertil, som har givet Anledning til Forslagets Fremkomst. Naar det ærede Medlem for Aarhus (Mørk) endvidere sagde, at Ministeren bør have et frit Spilleum med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorhen han skal tillade Banen ført, saa vilde jeg give ham Ret deri, hvis Staten intet Tilskud skulde give; men naar Staten skal give et Tilskud, saa forekommer det mig ogsaa, at Staten maa have Ret til at bestemme, hvor Banen skal føres hen, og det forekommer mig derfor, at man i dette Punkt ganske maa følge Ministerens Forslag. Det synes ogsaa at være mindre heldigt at give Ministeren en større Ret, end han selv forlanger; det er dog i Sandhed ikke Noget, man er vant til at gjøre. Jeg tror derfor, at man, hvad Linierne angaar, bør følge den ærede Minister, og jeg har den Formening, at samtlige disse tre Jernbanelinier i det Hele taget ere valgte

saaledes, at disse Baner ville fremme Landets Interesse. De ville fremme Landets Interesse derved, at de ville have Landet til en højere Kultur, og de ville være i selve Statskassens Interesse derved, at de ville give forpøget Jrevents for Hovedbanerne, der ere Statsbaner. Til disse faa, korte Bemærkninger skal jeg ved denne første Behandling indskrænke mig, da jeg ligesom det ærede sidste Medlem antager, at der vil blive nedsat et Udvalg i denne Sag.

Høgsbro. Jeg deltog med de andre Medlemmer for Svendborg Amt i at stille en Forespørgsel i 1868 til den daværende Indenrigsminister om, hvorvidt der kunde være Udsigt til at faae en Bane anlagt fra Odense til Svendborg, og det Svar, vi dengang fik, var et saadant, at vi i høi Grad maatte finde os tilfredsstillende derved. Men jeg kan ikke paa nogen Maade tiltræde, hvad der er blevet ytret af en af dem, som den Gang var med til at rette denne Forespørgsel (S. N. Hansen) til Ministeren, at dette Forslag nu skulde være kommet for tidligt. Det forekommer mig, tværtimod, at er det ikke kommet for sildigt, er det i alt Fald kommet i rette Tid. Vi vide jo, at det jydsk Jernbaneanlæg skal være afsluttet til 1ste Juli næste Aar, og saa er netop det Tidspunkt kommet, som den Gang blev sat af den ærede Minister, for at begynde paa det, han kaldte den anden Klasse af Jernbaner her i Landet, og skal dette Tidspunkt benyttes, er det altfaa ganske vist paa Tide nu at tage under Overveielse, baade hvilke Baner der skal anlægges, og hvorledes de skulle anlægges. Derimod kunde jeg rigtig nok have ønsket at Forslaget var blevet noget mere ligt det, som den Gang blev bebudet, at det for det Første var blevet et Forslag om ligefremme Statsbaner. Jeg har fra Begyndelsen af været noget betænkelig ved Anlaget af disse mange Baner i Landet, men efterhaanden har det jo vist sig, at disse Jernbaner have overtruffet de Forventninger, som man den Gang, de anlagdes, havde til dem. Dette gjælder ikke blot de sjællandske, men ogsaa de jydsk Baner, baade med Hensyn til det Rentueudbytte, de allerede give, og maaske endnu mere eller dog i samme Grad, med Hensyn til den store Indflydelse, de have haft paa Landets Opkomst, paa Udviklingen af alle vore Hjælpekilder. Ogsaa synes det mig, at den Bæi, vi i Sylland og Fyen ere gaaede med Anlæg af Jernbaner, nemlig at lægge dem for Statens Regning, har, i alt Fald i den senere Tid, vist sig i den Grad rigtig, at der kunde være